

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Hiilineutraali Uusimaa - tiekartan lähtötietojen ja toimintalinjausten ajantasaistaminen

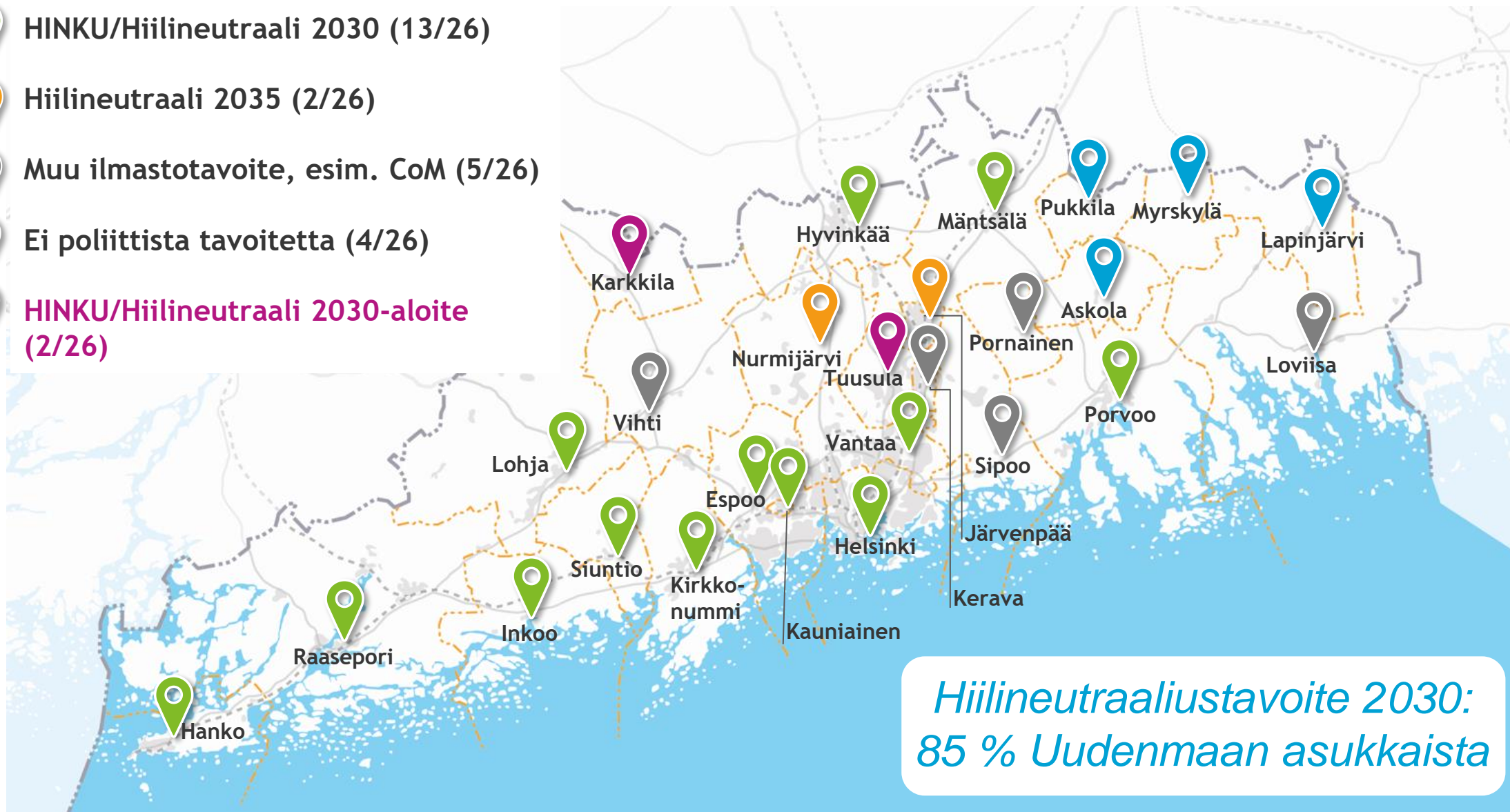
Uudenmaan maakuntavaltuusto
Pia Tynys, 13.12.2022

Reilusti edellä - kohti kestävämpää maakuntaa

Kuntien hiilineutraaliussitoumukset, tilanne 10/22

- HINKU/Hiilineutraali 2030 (13/26)
- Hiilineutraali 2035 (2/26)
- Muu ilmastotavoite, esim. CoM (5/26)
- Ei poliittista tavoitetta (4/26)
- HINKU/Hiilineutraali 2030-aloite (2/26)

Tiekartan lähtökohdat

- Asettaa tavoitteet maakunnan ilmastotyölle
- Tunnistaa ilmastotyön painopisteet Uudenmaan toimintaympäristössä alueen päästöihin ja ominaispiirteisiin perustuen
- Tarjoaa laajan joukon toimintalinjauksia kuntien ja toimijoiden erilaisiin lähtötilanteisiin
- Hahmottaa keskeiset toimijaverkostot ja yhteistyömallin
- Tunnistaa rahoituksen mahdollisuuksia
- Tukee systeemistä muutosta ja vihreää siirtymää

Periaatteet ilmastotiekartan päivittämiseen

- Tiekartta valmistui 12/2020, tavoitevuosi päivitetty 12/2021, ajantasaistettu tarpeellisin osin
- Tiekartan 6 painopistettä edelleen keskeiset tavoiteltaessa hiilineutraaliutta, ei muutostarpeita
- Tiekartan toimintalinjaukset laaja-alaiset ja mahdollistavat, päivitetty tarpeellisin osin
- Päästötiedot päivitetty vuoden 2021 päästötiedoilla
- Toimintaympäristössä useita muutoksia, ml. EU-ohjelmat ja ilmastolaki, kuvaus päivitetty
- Uuteen tavoitevuoteen tähdätään tiekartan toimeenpanon vauhdittamisella ja yhteistyön vahvistamisella

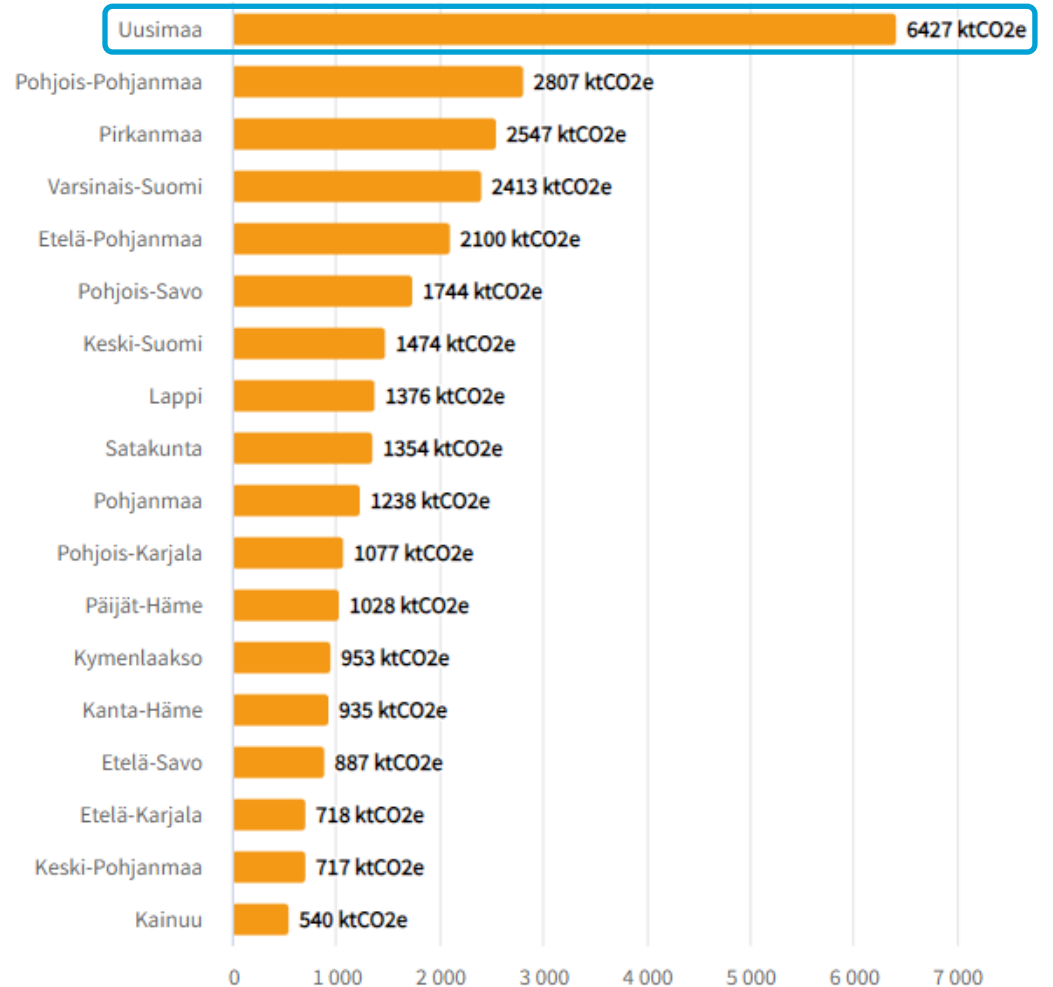
Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Katsaus kasvihuonekaasupäästöihin

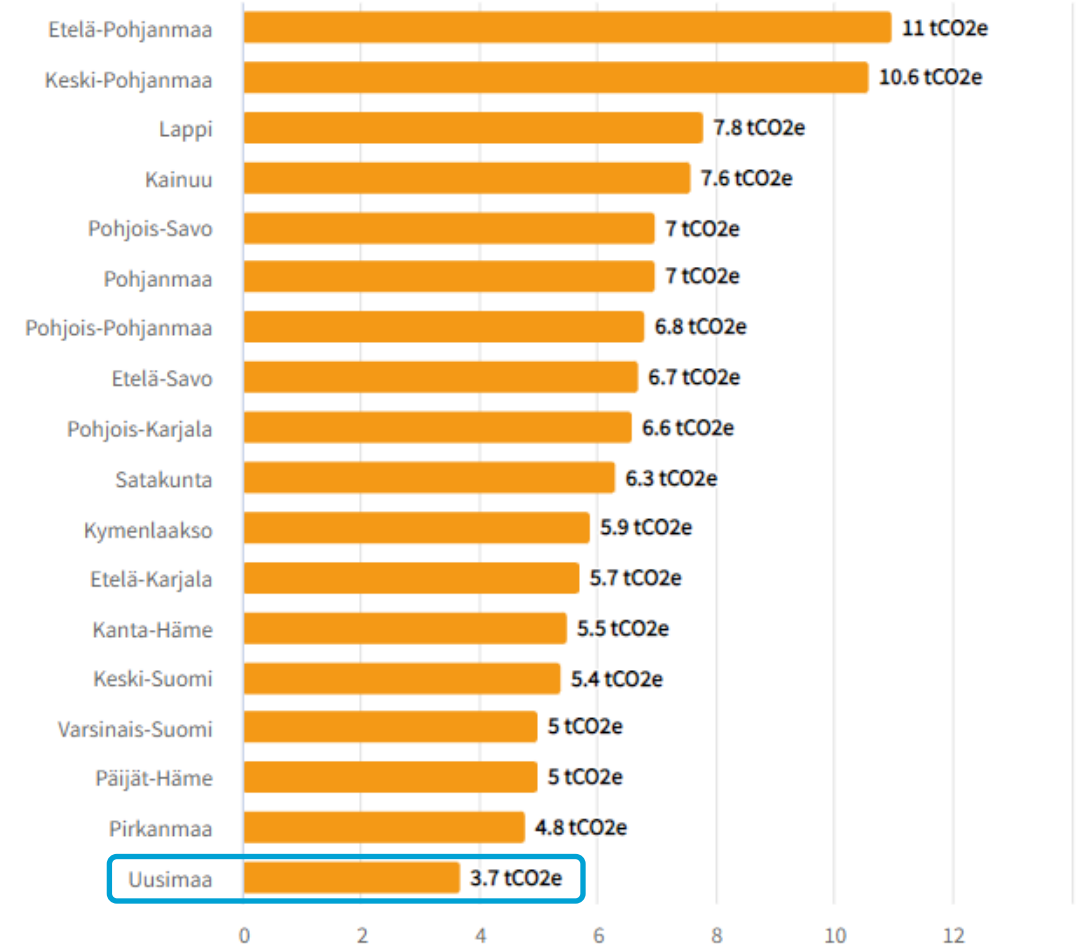
13.12.2022 Uudenmaan maakuntavaltuusto

Maakunnittainen vertailu 2021

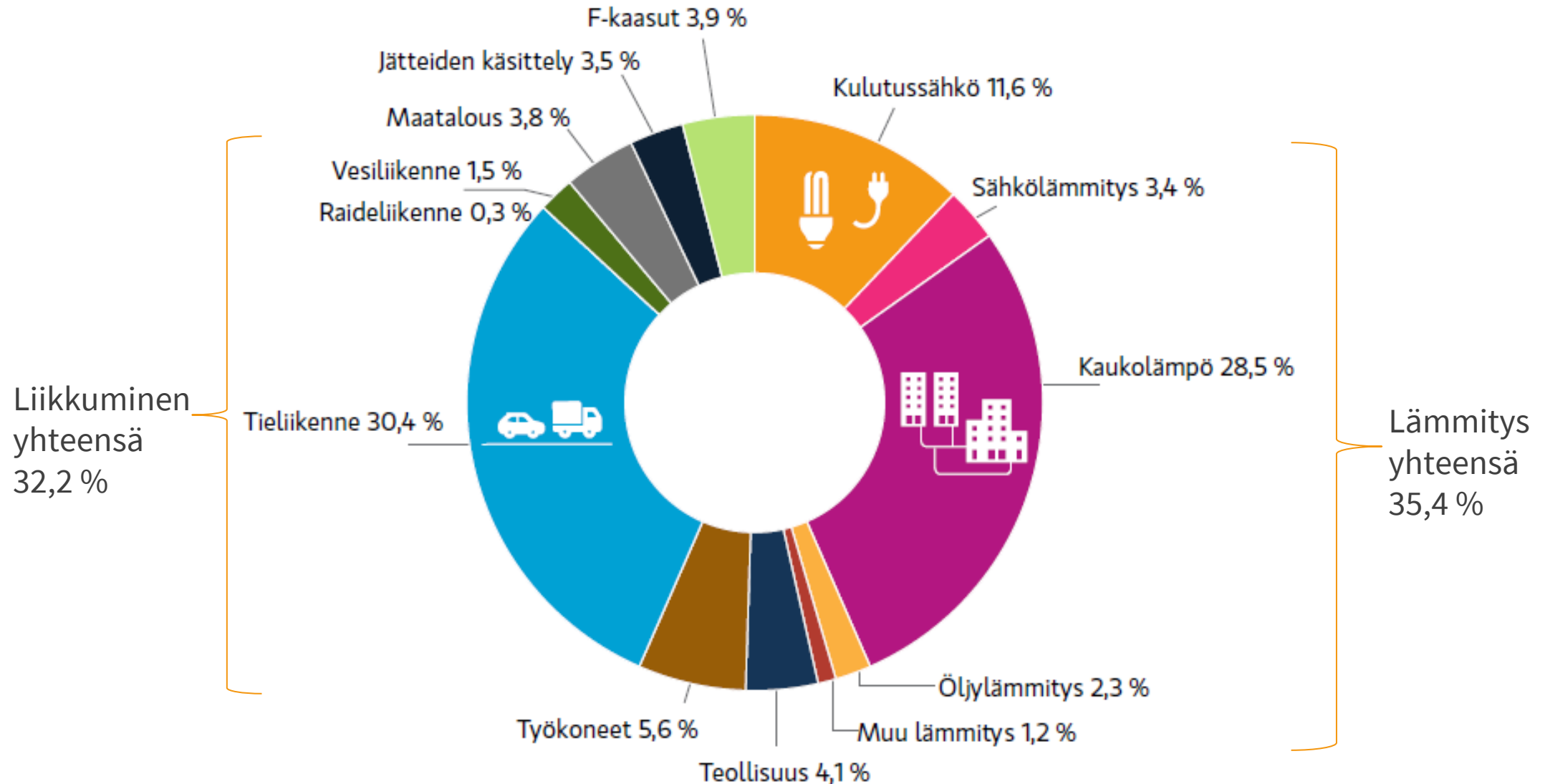
Kokonaispäästöt (kt CO₂e) maakunnittain vuonna 2021

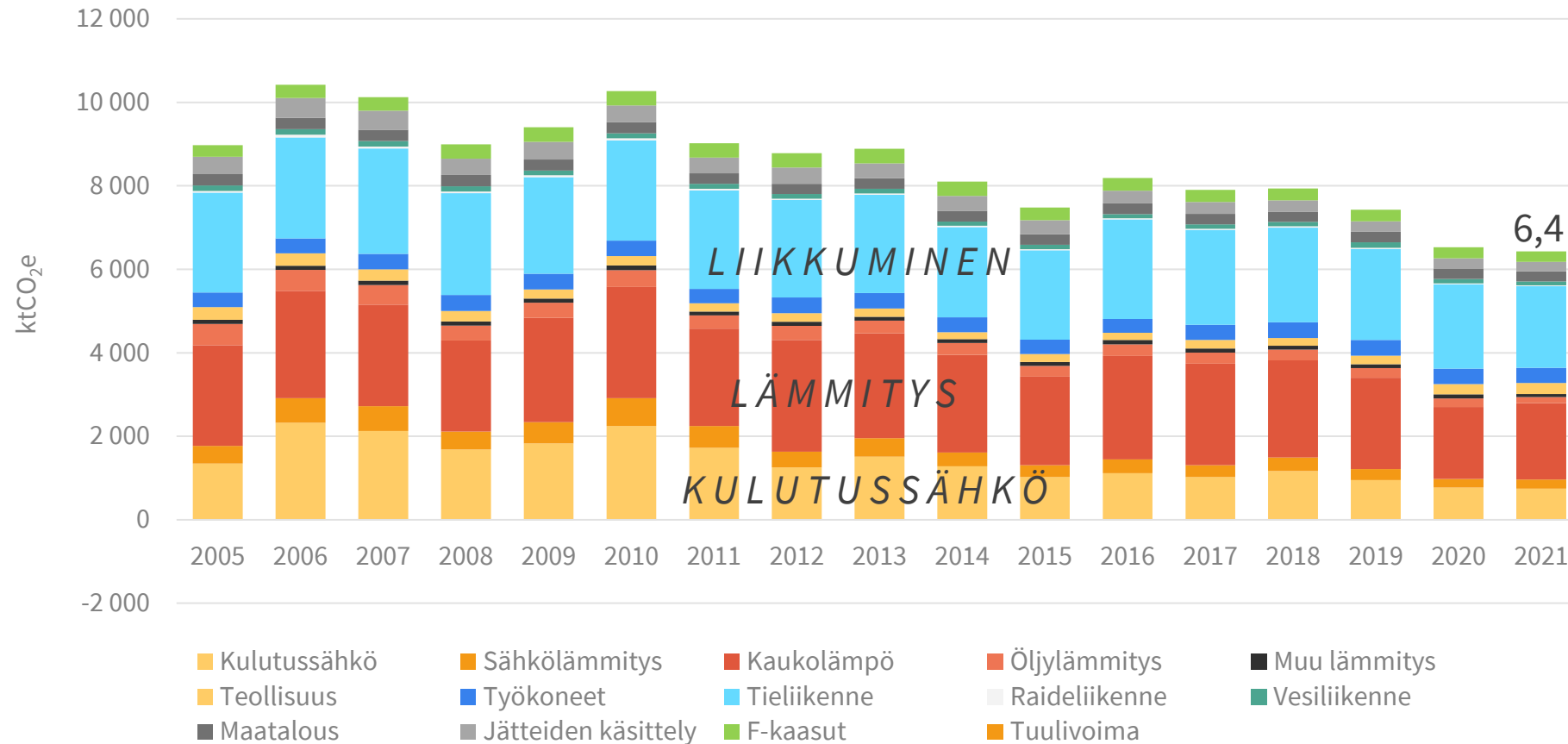
Päästöt per asukas (t CO₂e) maakunnittain vuonna 2021

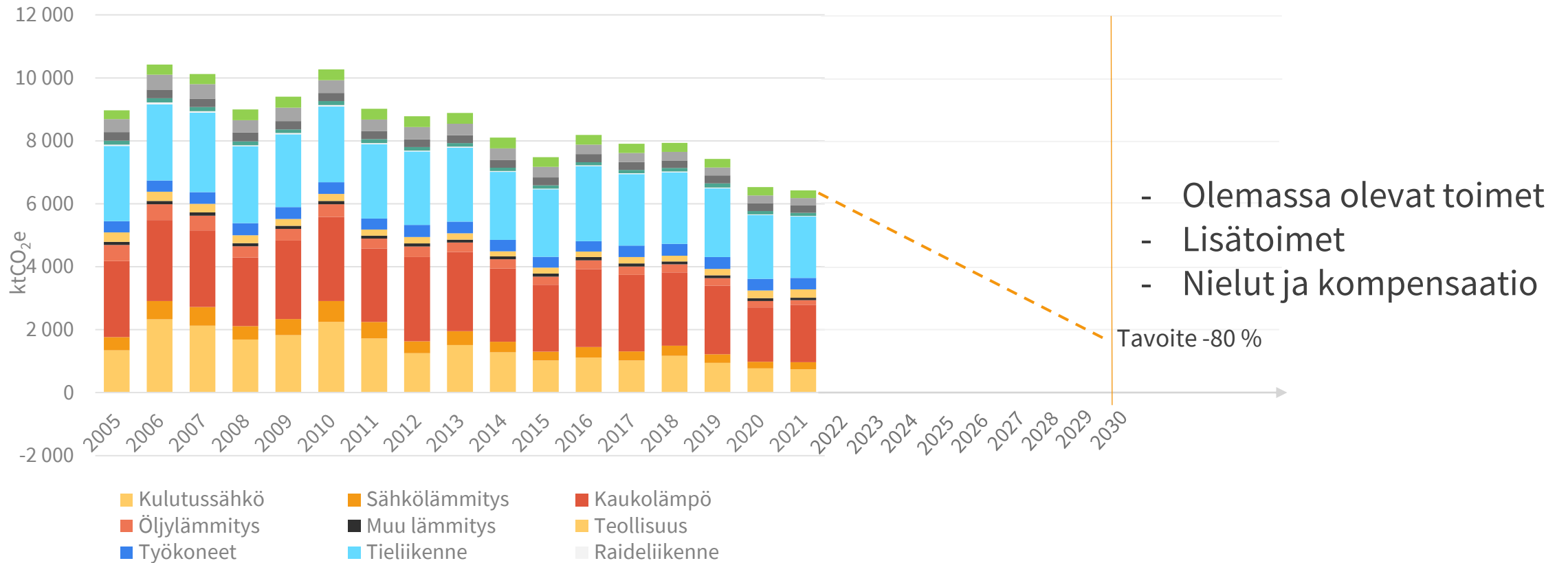
Uudenmaan päästöjen jakauma 2021

Uudenmaan päästökehitys 2005 - 2021 -28 %

Uudenmaan khk-päästökehitys, tavoitevuosi 2030

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Näkymiä ilmastotyön vauhdittamiseen

13.12.2022 Uudenmaan maakuntavaltuusto

Uudenmaan ilmastotyön 6 painopistettä

Hiilineutraali Uusimaa 2030

Ilmastotyön vauhdittaminen

1. Kuntien ilmastotyön tukeminen (SILTA-hanke),
2. Parhaiden käytäntöjen levittäminen (Canemure-hanke),
3. Hankkeistaminen ja Ilmastoverstas-toiminta,
4. Maakunnallisen ilmastoyhteistyön mallin vahvistaminen
5. Kansallinen työ alueiden tukena, ministeriöyhteistyön vahvistaminen
6. Kansainvälinen yhteistyö ja best practises -vaihto
7. Rahoituksen aktiivinen seuranta ja hankevalmistelujen tukeminen
8. Lisätoimien kartoittaminen, vaikuttavuuden parantaminen

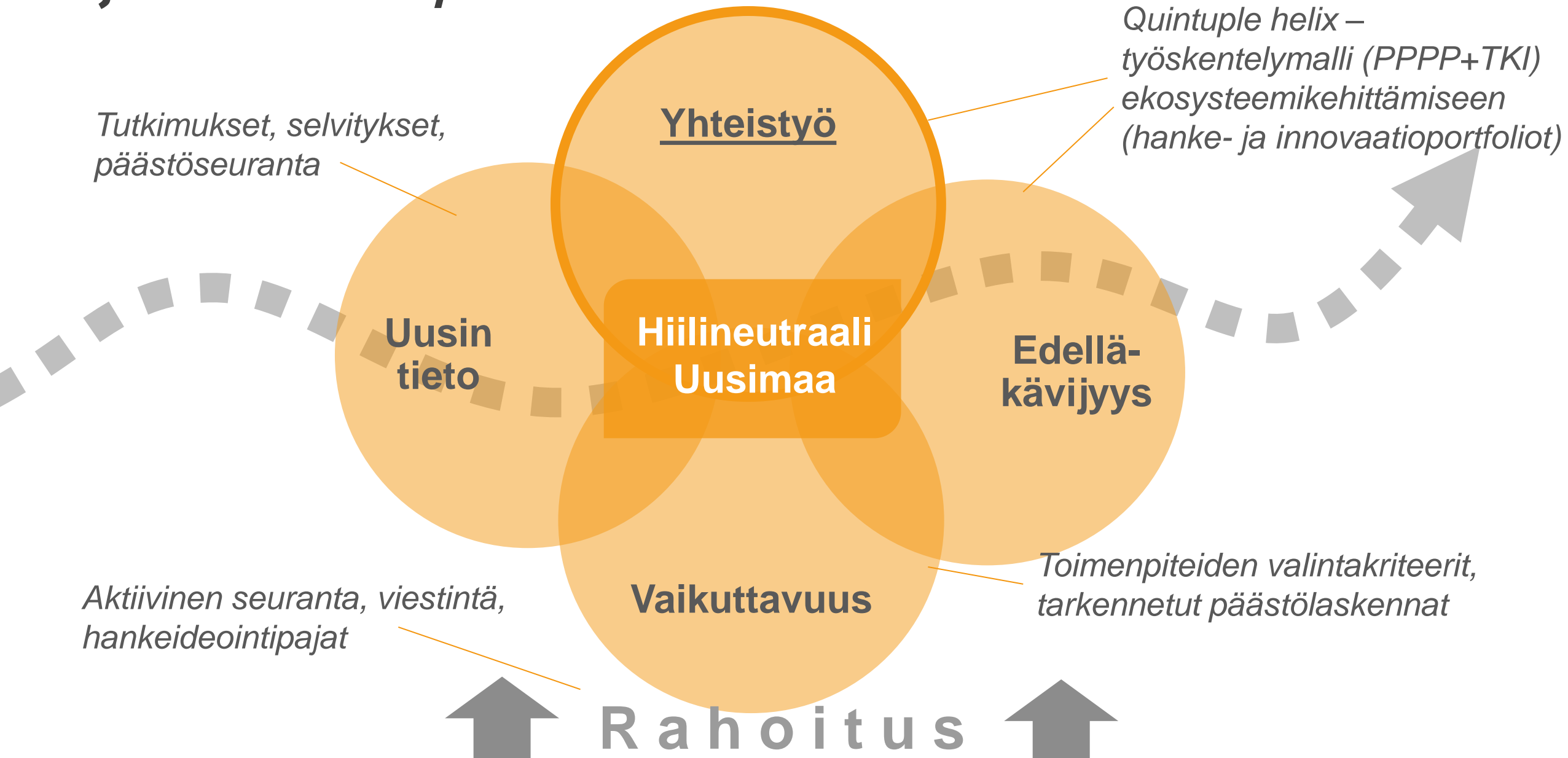

Maakunnallisen ilmastoysteistyön mallin vahvistaminen

- Systemisen muutoksen ja vihreän siirtymän edistämiseksi sekä vaikuttavuuden parantamiseksi
- Tavoitteena laajan seudullisen yhteistyön vahvistaminen ja julkisen, yksityisen ja TKI-sektorin ja asukkaiden mukaankytkentä
- Työkaluna päivittyvä toimenpideohjelma ilmasto-työn kokonaiskuvan hahmottamiseen
- Menetelmänä ekosysteemikehittäminen ja ilmasto-työn orkesterointi vaikuttavuuden lisäämiseksi
- Resurssina liiton sisäiset painopistekohtaiset asiantuntijatiimit tiekartan toimeenpanon jalkauttamiseen ja vauhdittamiseen
- Tukena uusin tieto ja ajantasainen päästöseuranta

Tiekartan toimeenpano – yhteistyö systeemisen muutoksen ja vihreän siirtymän lähtökohtana

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Nostoja maakunnallisesta ilmastotyöstä

13.12.2022 Uudenmaan maakuntavaltuusto

Älykäs ja päästötön liikkuminen

- Merkittävä päästöjen kannalta – tieliikenteen päästöt noin kolmasosa maakunnan tuotantoperusteisista päästöistä
- Haasteellinen sektori – edellyttää kansallisen ja EU-tason toimenpiteitä sekä kansalaisten toimia
- Liikenteen sektorikohtainen tavoite: – 50 % vuoteen 2030
- Nostoja ilmastotyöstä:
 - MAL2019- ja Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen (alueellinen viranomaisyhteistyö)
 - RECIPROCITY - uudet liikkumisratkaisut –hanke (Horizon 2020)
 - Vähähiilinen logistiikka - maakunnan logistiikkaselvitys käynnistymässä, ilmastonäkökulma läpileikkaavana

Nopea ja reilu energiasiirtymä

- Tavoitteena irtautuminen fossiilisista polttoaineista
- Haasteena geopoliittinen tilanne, energiantuotannon nopea uudistamistarve, metsiin ja biopolttoaineisiin kohdistuvat intressit
- Energiayhtiöiden nykyisten investointisuunnitelmien mukaan hiilineutraalius voitaisiin saavuttaa vuoteen 2030 mennessä, mutta päästökehitys voi lähivuosina olla hetkellisesti aiempaa hitaampaa
- Nostoja ilmastotyöstä:
 - Yhteistyön vahvistaminen energiayhtiöiden kanssa,
 - Bioenergiaselvitys: selvitetään puupohjaisen biopolttoaineen riittävyyttä Uudellamaalla

Hiilineutraali kiertotalous

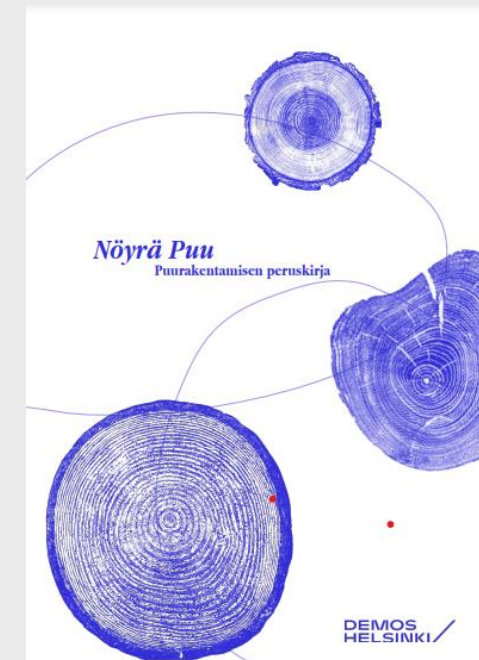
- Tiekartan linjauksilla tuetaan siirtymää kiertotalouteen ja vahvistetaan Uudenmaan roolia kiertotalouden edelläkävijänä.
- Nostoja ilmastotyöstä:
 - Uudenmaan kiertotalouslaakso –hanke, jolla tuetaan systeemistä muutosta kiertotalouteen: ekosysteemikehittäminen, yhteistyöverkostot, teemakiihdyttämö
 - Circular Cities and Regions Initiative –yhteistyö (EU-komission pilottialue)
 - Kansallinen kiertotalouden green deal –prosessi

Ilmastoviisas maankäyttö ja rakentaminen

- Keskeinen kenttä kuntien ilmastotyön näkökulmasta, perusta kestäville ratkaisuille
- Rakentamisen päästöt ei mukana laskennoissa, uutta laskentatietoa tulossa Uudeltamaalta
- Nostoja ilmastotyöstä:
 - Maakuntakaavan toteuttamisen edistäminen
 - Asumisen ilmastovaikutukset –selvitys (MAL-alue ja Uusimaa)
 - Nöyrä Puu –hanke: Puurakentamisen peruskirja ja nöyrän hallinnon mallin kokeilu, Hermanninranta –pilotti (Demos Helsinki, YM, UML, Helsinki)

Kestävä kulutus ja tuotanto

- Kulutuksen päästöt ei mukana laskennoissa, SYKE julkaisee lähiviikkoina
- Julkisen sektorin hankinnat merkittävässä roolissa sekä päästöjen vähentämisessä että uusien markkinoiden luomisessa
- Nostoja ilmastotyöstä:
 - Luoto-hanke: luovien alojen ekologisen kestävyysmurroksen toimenpideohjelma
 - EER-vuosi: Kiertotaloutta edistävien hankintojen hankintamallin kehittäminen
 - Ruokajärjestelmän kehittäminen (tunnistettu tarve)

Hiilensidonnan vahvistaminen ja päästöjen kompensointi

- Hiilineutraaliuden peruskäsite: päästövähennys – 80 % ja nielut ja kompensointi 20 %
- Suuria haasteita nieluissa sekä maakunnallisesti että kansallisesti
- Toimivia kompensoitiamalleja vielä haasteellista löytää
- Nostoja ilmastotyöstä:
 - MAL-hiilinieluselvytys
 - Kuntametsien monikäyttö –projekti ja liiton asiantuntijatuki
 - Huomioiminen maankäytön suunnittelussa ja kaavalausunnoissa mietinnässä sisäisesti + ELY-yhteistyössä

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

**Kaavoihin
kangistumaton
maailmanluokan
alueen kehittäjä**

uudenmaanliitto.fi

[@Uudenmaanliitto](https://twitter.com/Uudenmaanliitto)

[Uudenmaan liitto](https://www.facebook.com/Uudenmaanliitto)

[My Uusimaa](https://www.instagram.com/MyUusimaa)